

Những bệnh... vô duyên!

Tác Giả: BS Đ& H&ng Ng&c
Thứ Sáu, 15 Tháng 10 Năm 2010 05:24

Tuy già không phải là một bệnh nhưng già thì thường có bệnh.

Bệnh thì có bệnh nặng, bệnh nhẹ, bệnh có duyên và bệnh... vô duyên.

Ai cũng biết thầy thuốc là người đi để các hành công thần để giúp ta chữa bệnh tật, vậy mà thầy thuốc cũng có thể gây bệnh cho ta, dù là ngoài ý muốn, cái đó gọi là bệnh do thầy thuốc gây ra (iatrogenic) mà theo GS. Phạm Khuê, một chuyên gia về Lão khoa, Chủ tịch Hội người cao tuổi Việt Nam thì có định một phần lớn người già do thầy thuốc gây nên Những bệnh... vô duyên còn có thể do chính mình, người ở thân trong gia đình, bệnh bè, hàng xóm, hoặc các nhân viên tâm lý xã hội gây ra nữa!

Bà cô chữa một bác sĩ bệnh tôi trên 80 tuổi kêu lúc nào trong người cũng nóng bức, miệng khô nên đã mua rượu tranh, mía lau, mã đề ngoài chợ về nấu "nước mát" uống. Mát đâu không thấy, thấy đi tiểu liên tục gây thêm tình trạng mất nước trong cơ thể, rồi thấy nóng bức, thấy khô miệng, rồi uống thêm "nước mát"! Thì ra "rượu tranh, mía lau, mã đề" là những loại thuốc lợi tiểu (diuretics).

Một ông bác sỹ còn nghe hàng xóm bày về có lo ngại thì mua, bèn mua uống mấy cây.

Mua thì tốt! Những người béo bụng, cơ thể béo nhớt! Thì ra, thuốc đó chính là bột mì trộn với một ong và Corticoil, một thuốc uống vào lâu ngày gây hội chứng Cushing, nước, làm mất nước và gây ra vô số những tác động tai hại khác như giảm sức đề kháng, mất lông, loãng xương, loét bao tử, cao huyết áp...

Ta cũng biết thuốc chữa đau khớp có thể gây loét dạ dày; thuốc đi tiểu trừ cao huyết áp có thể gây hội chứng tăng đường huyết; thuốc trị tiểu đường làm hạ đường huyết; thuốc uống cho đỡ buồn đói số người già thì gây khô miệng, da, mất, chóng mặt...

Những bệnh... vô duyên!

Tác Giả: BS Đ&# H&#ng Ng&#c

Thứ Sáu, 15 Tháng 10 Năm 2010 05:24

Một đ&#c đi&#m sinh h&#c c&#a ng&#i cao tu&#i là kh&# năng thích &#ng đ&#n kém đi. Họ p thu thu&#c đã ch&#m mà đ&#o th&#i cũng ch&#m. Tác đ&#ng ph&# c&#a thu&#c l&#i thiên hình v&#n tr&#ng, tùy t&#ng ng&#i, t&#ng lúc, có thu&#c ng&#i này dùng thì t&#t mà bày cho ng&#i khác không xong, u&#ng vào b&#ph&#n &#ng ngay.

Cho nên dùng thu&#c &#ng&#i già ph&#i dò đ&#m trên t&#ng tr&#ng h&#p, gi&#m li&#u, gi&#m l&#ng, đ&#n đo tính toán tr&#c sau, nào b&#nh tr&#c m&#t, nào b&#nh ti&#m tàng; thu&#c ch&#a đ&#c b&#nh này nh&#ng có gây ra b&#nh khác không, có làm b&#c phát m&#t b&#nh cũ nào đó không, ng&#i b&#nh ăn u&#ng ra sao, tiêu ti&#u ra sao và tr&#ng thái tâm th&#n ra sao?

Ng&#i cao tu&#i cũng th&#ng hay t&# ý gia gi&#m thu&#c, tin l&#i bày v&#, ai mách gì cũng nghe, gây t&#ng tác thu&#c lung tung r&#t đ&# sinh ra nhi&#u b&#nh... vô duyên đáng ti&#c.

Ngày càng có nhi&#u máy móc xét nghi&#m và m&#t s&#ng&#i cao tu&#i cũng th&#ng mu&#n đ&#c xét nghi&#m này n&#.

Báo Paris Match c&#a Pháp có đ&#ng tr&#ng h&#p m&#t bà già b&# r&#i lo&#n tiêu hóa đ&#n khám &#m&#t bác sĩ. Bác sĩ th&#y không có gì n&#ng nh&#ng cũng gi&#i c&# làm thêm vài xét nghi&#m cho ch&#c. Sau đó, bà c&# đ&#c ti&#p t&#c làm thêm hàng lo&#t các xét nghi&#m khác ngày càng ph&#c t&#p h&#n vì xét nghi&#m đ&#n gi&#n không tìm ra b&#nh: Siêu âm, n&#i soi, sinh th&#t, ch&#p c&#t l&#p, ch&#p c&#n quang m&#c treo... Sau h&#n m&#t tháng chuy&#n t&# trung tâm này đ&#n b&#nh vi&#n kia, n&#m đ&#i trên nh&#ng băng ca l&#nh l&#o, đ&#y t&# hành lang này sang hành lang khác, ti&#p xúc v&#i nh&#ng ng&#i mang kh&#u trang ch&# ch&#a đôi m&#t l&#nh l&#ng, bà c&# r&#i vào tình tr&#ng kh&#ng ho&#ng tâm lý tr&#m tr&#ng và tiêu t&#n m&#t 35 ngàn quan Pháp. Cuối cùng các bác sĩ h&#i ch&#n k&#t lu&#n không có b&#nh gì c&#!

Tây gi&#i nh&#ng ng&#i s&#nh xét nghi&#m là "examinite".

T&# ch&#c s&#c kh&#e th&# gi&#i (WHO) cũng c&#nh cáo hi&#n t&#ng over - investigation, "thăm dò quá m&#c c&#n thi&#t" này (Health of the Elderly, WHO, 1989).

Một s&#ng&#i cao tu&#i đ&#c chăm sóc b&#o b&#c quá đ&#ng, đ&#c làm xét nghi&#m thăm dò, theo dõi liên t&#c làm cho ng&#i b&#nh mu&#n... h&#t b&#nh cũng không đ&#c; không k&# trong khi thăm dò, ch&#c hút, b&#m tiêm, th&#t tháo... không ph&#i là không có nguy c&#.

Dĩ nhiên n&#u có b&#nh thì c&#n ph&#i làm đ&# có ch&#n đoán chính xác và đ&#u tr&# hi&#u qu&#. Còn thăm dò ch&# đ&#... thăm dò thì không nên. Các chuyên gia khuyên ch&# nên làm xét nghi&#m cho ng&#i già khi nh&#m đ&# ch&#n đoán m&#t th&# b&#nh có th&# ch&#a đ&#c, có th&# ph&#c h&#i đ&#c, có l&#i cho ng&#i b&#nh ho&#c đ&# ch&#n đoán phân bi&#t tìm ra m&#t b&#nh có tiên l&#ng t&#t h&#n, đ&#u tr&# có k&#t qu&# h&#n, có l&#i cho b&#nh nhân và gia đình h&#n mà thôi. Tóm l&#i, khi c&#n thi&#t l&#m m&#i ph&#i làm xét nghi&#m và ph&#i có ch&# đ&#nh c&#a bác sĩ.

Những bệnh... vô duyên!

Tác Giả: BS Đ& H&ng Ng&c

Thứ Sáu, 15 Tháng 10 Năm 2010 05:24

Th&nh&ng có thể không phải là thu&c, không phải là th& thu&t gì cả mà v&n có thể gây ra nh&ng b&nh vô duyên: đó là l&i nói! Có nh&ng l&i nói gây hoang mang, lo l&ng, làm m&t ăn m&t ng&, gây kiêng c& quá đáng làm cho tình tr&ng b&nh khó ph&c h&i h&n. Cái đó gọi là s& "dán nhãn" (labelling). Ch&ng h&n nh&ng l&i không có chuyên môn, không đ&c s& khoa h&c ch&c ch&n mà "phán" cho m&t cái ch&n đoán ki&u nh& "nghi ung th&", "h&i b& l&n tim", ho&c m&t t& m& h&nh "máu l&n m&, gan h&i nhi&m m&, viêm nhi&m ph&n ph&, r&i lo&n th&n kinh th&c v&t"... ho&c "b& th& phù, b&ng l&i c&i trên nh&p..." đ&u đem l&i nh&ng k&t qu& tai h&i không th&ng đ&c!

Ngay cả b& dán nhãn là già cả, già nua, già y&u, m&t s&c r&i b& ép phải n&m yên m&t ch&, lúc nào cũng có ng& l&i nâng đ& chăm sóc thì s& ngày càng l& thu&c, ngày càng suy nh&c, mau lo&ng x&ng, b&p c& thoái hóa, c&ng kh&p nhanh. Đáng s& h&n cả là b& ép phải vào n&m vi&n, n&m nhà th&ng, nhà d&ng lão, nhà ngh& m&t s&c... khi v&n còn có thể t& lo l&y đ&c. Th&t ra đây ch& là gi&i pháp cu&i cùng vì m&t khi đã vào các c& s& này r&i thì không hy v&ng gì tr& l&i đ&i s&ng bình th&ng đ&c nữa vì càng ngày càng th& đ&ng, l&i, l& thu&c, suy s&p. Các c& quan chăm sóc cho ng& l&i già th&c ra r&t c&n thi&t, mi&n là ph&i gi& m&t s& nguyên t&c nh& b&o đ&m b&o s& riêng t&, tôn tr&ng cá nhân, giúp t&ch&, t&qu&n, và t&o nhi&u c& h&i cho h& tham gia sinh ho&t phù h&p v&i s& thích và s&c kh&e.

Tóm l&i, không nên đ&ng l&i cao tu&i m&c thêm nh&ng b&nh... vô duyên!